

Dlouhodobý majetek

Dlouhodobý majetek představuje výraznou část majetku účetní jednotky. Je pro něj typické, že jeho hodnota postupně přechází do ceny finálních výrobků. Postupné opotřebení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku se vyjadřuje prostřednictvím odpisů, které vstupují do nákladů.

Evidenci dlouhodobého majetku je v účtové osnově určena účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek. V této účtové třídě se účtuje o pořízení dlouhodobého majetku, poskytnutých zálohách na dlouhodobý majetek, o opravkách k dlouhodobému hmotnému a nehmotnému majetku a o opravných položkách k tomuto majetku. Český účetní standard č. 013 přesně definuje jednotlivé části dlouhodobého majetku, upravuje účtování o pořízení dlouhodobého majetku, jeho ocenění, odepisování a vyřazení. Vyhláška 500/2002 Sb. vymezuje kategorii pořizovací ceny a v § 47 jsou přesně uvedeny vedlejší náklady pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, které vstupují do pořizovací ceny.

Dlouhodobý majetek je evidován (stejně jako ostatní skupiny majetku) v historických cenách. Postupné opotřebení dlouhodobého majetku se vyjadřuje nepřímo pomocí účtových skupin 07 – Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku a 08- Oprávky dlouhodobého hmotného majetku, přechodné snížení ceny dlouhodobého majetku je evidováno pomocí účtové skupiny 09 – Opravné položky k dlouhodobému majetku.

Pořízení dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek je možné získat:

- nákupem
- vlastní výrobou
- bezúplatně

Majetek získaný nákupem je oceněn pořizovací cenou, majetek získaný vlastní činností je oceněn vlastními náklady a majetek získaný bezúplatně je oceněn cenou reprodukční.

K evidenci pořizování dlouhodobého majetku je určena účtová skupina 04 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek a pořizovaný dlouhodobý finanční majetek.

Na straně MD jednotlivých účtů skupiny 04 jsou postupně účtovány jednotlivé složky pořizovací ceny, o dokončení se účtuje na str. D souvztažně s účty sk. 01, 02, 03, 06.

Je-li účetní jednotka plátcem DPH, daň z přidané hodnoty nevstupuje do pořizovací ceny.

a) dodavatelské faktury za pořizovaný dlouhodobý majetek	04/321
343/321
b) práce provedené ve vlastní režii v souvislosti s pořizováním dlouhodobého majetku	04/62.
c) dokončení majetku a jeho převzetí	01,02,03, 06/04

Odpisy dlouhodobého majetku

Odpisy dlouhodobého majetku jsou účetní a daňové.

Daňové odepisování je upraveno zákonem č. 586/1992 Sb., zákon o daních z příjmů. Podle tohoto zákona lze odepisovat rovnoměrně a zrychleně. Volba způsobu odepisování je zcela v kompetenci účetní jednotky, způsob odepisování nelze v průběhu odepisování měnit. Podle přílohy zákona o daních z příjmů je nutno zatřídit dlouhodobý majetek do odpisových skupin, které nastavují dobu odepisování.

Účetní odepisování si určí účetní jednotka na základě odpisového plánu, který se vytváří pro jednotlivé inventární předměty. Účetní odepisování by mělo vyjadřovat soulad s účetními zásadami, zejména pravdivosti a věrného zobrazení skutečnosti. To se promítá především do stanovení doby životnosti a volby metody odepisování. Účetní odpisy se na rozdíl od daňových provádějí měsíčně, první odpis se účtuje v měsíci, který následuje po měsíci, kdy byl majetek zařazen do užívání. Poslední odpis se účtuje v měsíci, ve kterém odepisování dosáhne 100 % vstupní ceny pro odepisování nebo je majetek vyřazen.

Odepisování dlouhodobého majetku se provádí nepřímou, prostřednictvím účtových skupin 07 – Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku a 08 – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku. Vyhláška 500/2002 Sb. v § 56 vymezuje majetek, který se neodepisuje. Odpis jako nákladová položka je evidován v účtové skupině 55 – Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky provozních nákladů.

Účetní předpis: 551 / 07., 08.

Vyřazení dlouhodobého majetku

K vyřazení dlouhodobého majetku dochází z důvodu:

- fyzického a morálního opotřebení,
- likvidace,
- prodeje,
- darování,
- neopravitelné škody a manka.

Z účetního hlediska rozlišujeme vyřazení majetku

- plně odepsaného,
- ze zůstatkovou cenou (částečně odepsaného).

Vyřazení plně odepsaného majetku

Při účtování o vyřazení plně odepsaného majetku účtujeme podle protokolu o vyřazení snížení stavu účtech účtové skupiny 01, 02 a současně se snižují proučtované oprávky k tomuto majetku v úč. skupinách 07, 08.

Účetní předpis: 07., 08. / 01., 02.

Vyřazení částečně odepsaného majetku

Při vyřazení částečně odepsaného majetku je nutno nejdříve doplnit opotřebení na 100 % vstupní ceny (jednorázový odpis ve výši zůstatkové ceny). Podle důvodu vyřazení je jednorázový odpis proučtován na účet 551 – Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (v případě likvidace) nebo na příslušný účtové skupiny 54 – Jiné provozní náklady ve všech ostatních případech. Následuje vyřazení z evidence ve vstupní ceně.

Účetní předpis:
a) Jednorázový odpis: 551, 54. / 07., 08.
b) Vyřazení ve vstupní ceně: 07., 08. / 01., 02.